

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfélszáz
ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 262. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1914 november 11.

Jegyezzünk nemzeti kölcsönt!

Szakemberek nyilatkozata a kölcsönről. Gróf Széchényi püspök körlevele. A hadikölcsön jegyzése Nagyváradon.

I.

A sajtóban közzétett előzetes hivatalos tájékoztatás révén ma már mindenfelé eljutott a híre a kibocsátásra kerülő magyar hadikölcsönnek és széles rétegekben általános érdeklődést keltett. Gazdasági életünk kiválóságai a lapokban megjelent cikkekben és nyilatkozatokban teljes sikert jósolnak a nagyon kedvező feltételek és a rendkívüli viszonyokkal számoló módzatok mellett kibocsátandó hadikölcsönnek. Már is számosan érdeklődnek a jegyzések megkezdésének időpontja és a kölcsönkibocsátás részletei iránt. A jegyzés időtartama előreláthatólag hosszabb időre, valószínűleg egy hétre fog terjedni. A jegyzés időtartamának illetően megállapítása a torlódások elkerülése és a jegyzések sima lebonyolításának biztosítása érdekében mutatkozik célszerűnek. Figyelemmel arra, hogy jelenleg a közönség körében jelentékeny összegek hevernek gyümölcsötlenül és így a közönség egy részének e befektetésre szükséges tőkék — anélkül, hogy azok valamely más elhelyezésből vonnának ki — rendelkezésre állanak: a közönség bizonyára már az első jegyzési napon sietni fog megragadni az alkalmat, hogy heverő tőkéknek biztos és jövedelmező elhelyezést biztosítson, egyben szolgálván ezzel azt a nagyfontosságú nemzeti célt, amely a hadikölcsön minél fényesebb sikeréhez fűződik.

II.

Nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy a hadikölcsön kibocsátása a háború miatt visszatartott és gyümölcsötlenül heverő tőkét is mozgósítsa. Szükséges tehát, hogy a kölcsönnek előnyös feltételei és a vele járó nagy kedvezmények minél szélesebb körben

váljanak ismeretessé és így minél szélesebb rétegek vonassanak be a kölcsönjegyzők sorába. Értesülésünk szerint a miniszterelnök rendeletileg hívta fel az összes főispánokat a kölcsön érdekében való hathatós közreműködésre. Ugyancsak ily irányú rendeletet, illetve leiratot küldött a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz, a kereskedelemügyi miniszter a Kereskedelmi és Iparkamarákhoz, a földművelésügyi miniszter a gazdasági egyesületekhez és a gazdatársadalmi szervezetekhez, a közoktatásügyi miniszter pedig az egyházi főhatóságokhoz. Az állam és társadalom szerveinek egyöntetű és összhangzó, lelkes tevékenysége a nemzeti kölcsön érdekében kétségtelenül nagy hatással lesz a kölcsönjegyzés eredményére.

A nemzeti kölcsön kibocsátásáról Lukács László volt pénzügyminiszter a következőképp nyilatkozott a Pester Lloydban!

A jelenlegi kölcsön nem csak hitelművelés, hanem nagyfontosságú politikai akció is, amennyiben szoros összefüggésben lévén a háborúval, az egész világ előtt dokumentálni fogja, hogy a magyar állam nemcsak katonai téren, hanem a pénzügyi készenlét terén is megállja helyét. A nagyközönség készségében a jegyzést illetőleg nem szabad kételkedni. Nem áldozatról van szó, hanem csak arról, hogy a háború alatt kötött és részben terméketlenségre ítélt tőkék átmenetileg más formában legyenek lekötve, mely lekötés a biztonszágot illetőleg a jelenlegivel legalább is egyenértékű kamatozását, illetőleg azonban határozottabban előnyösebb.

Ullmann Adolf, főrendiházi tag, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója ugyancsak a Pester Lloydban a következőképp vélekedik: Külföldi államok jól bevált példáját követve kormányunk 6 százalékos típusú kölcsön kibocsátására határozta el magát. A kibocsátó árfolyam alapján a járadékkötvények 6-18 százalékos fognak jövedelmezni, de ha tekintetbe vesszük, hogy a szóban forgó címletek 6 évi felmondás után névértékben visszaváltatnak, akkor kamatozásuk tekintettel a tényleges félévi szelvényesedékeségre 6-69 százalékra emelkedik. A kormány elhatározása, hogy nem pénztárjegyeket, hanem záradékot hoz kibocsátásra, feltétlenül helyesnek mondható.

Lánczy Leó, v. b. t. t., a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke Az Ujságban a következőket írja:

Kell, hogy az ország bebizonyítsa, hogy

a modern Magyarország most át van hatva attól, a meggyőződéstől, hogy amint életét és véréit föl kell áldoznia állami létünk fenntartására, úgy azokat az anyagi eszközöket is elő kell teremteni, amelyek e küzdelem megvívásához feltétlenül szükségesek. Nem áldozatról van szó! Nem áldozatot igényel az állam tőlünk, hanem ellenkezőleg módot nyújt arra, hogy mindenki megtakarított pénzét oly kamatozás mellett helyezhesse el, a melyet még az utóbbi évek megrágtult pénzügyviszonyai mellett sem voltunk képesek hosszú időre állandóan elérni. Az új járadékkötvények megszerzése mindenképpen nagyon előnyös műveletnek bizonyul.

Gróf Széchényi Miklós a hadikölcsönről.

A hadikölcsön jegyzése ügyében a vallás- és közoktatásügyi miniszter felkérte gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspököt, hogy híveinél hasson oda, hogy a hadikölcsön ügye minél teljesebb mértékben sikerüljön.

A megyéspüspök körlevelet bocsátott ki tegnap, melyben felhívja papjait, hogy a jövő vasárnapon a szószékről buzdítsák a híveket arra, hogy tettekre hazafiságukkal bizonyítsák be azt, hogy a magyar nemzet nemcsak a haretéren, hanem a gazdasági élet komoly próbatételein is megállja helyét.

Felhívja papjait, hogy magyarázzák meg a híveknek, hogy a hadikölcsön kötvények vásárlása nemcsak hazafias cselekedet, hanem biztos jövedelmet nyújtó befektetés. Biztos azért, mert ez a magyar állam tartozása lesz és ha már az állam sem volna biztos adós, akkor a kezünkben levő, vagy bárhol elhelyezett pénzünk is értéktelenné válnék.

A Hadikölcsön jegyzése Nagyváradon. Egyesületek, pénzintézetek akciója

A Nemzeti Hadikölcsön jegyzésére kibocsátott felhívást Nagyvárad közönsége kedvezően fogadta s remélni lehet, hogy városunk méltó helyet foglal el a kölcsönt jegyző városok között.

Eltételezve azoktól az előnyöktől, amiket az állam nyújt a kölcsönnél, Nagyvárad

közönsége felismerte, hogy hazafiúi kötelessége ezekben a nehéz időkben összes erejével támogatni a magyar államot s megadni minden módot, hogy a száz és száz oldalról igénybevett állampénztár teljesítő képessége fennakadást ne szenvedjen.

Előttünk a felemelő német példa, hogy első felhívásra milliárdokkal jegyezték tul a kibocsátott hadikölcsön papirokat. Jóllehet, hogy mi nem vagyunk olyan gazdagok, mint a szövetségeseink, de szent kötelességünk, hogy mi is meg tegyük kötelességeinket.

Nagyvárad város törvényhatóságához tegnap Kelen Béla törvényhatósági bizottsági tag a következő indítványt adta be:

Tekintetes városi Tanács!

A nemzet létéért folytatott dicső harc közepette, immár hangzik az a szózat is, mellyel az állam a magyar nemzethez fordul kölcsönért oly célból, hogy a hősek hőseként harcoló véreink gigászi küzdelmének, mindnyájunkat üdvözítő eredménye, anyagiak híján ne hátráltassék.

A honfiai kötelességnek minden magyar lélekben megedzett tudata, feleslegessé teszi a kötelesség teljesítés szükségességének indokolását.

Kölcsönt kér a haza! Kölcsönt, melyet ő busásan kamatoztat, nem csak az időközi gyümölcsözés révén, de azzal is, hogy ott-hont, nyugodt jólétet, boldogságot fog biztosítani nekünk, késő ivadéainknak.

Tiszteletteljesen terjesztem Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1914. évi november hó 12-én tartandó közgyűlése elé azon indítványt, mellyel kimondja:

hogy Nagyvárad városa a hazafias kötelesség érzésétől áthatottan az állam által kibocsátandó nemzeti kölcsön jegyzésében, törzsvagyonának igénybevételével 100000, szóval egy százezer korona aláírásával részt vesz,

továbbá, hogy ezen határozatára — tekintve a jegyzési idő rövid voltát — a kormányhatóság sürgős jóváhagyását kérelmezi, de a szükséghez képest ezt ennek leérkezése előtt is foganatosítja.

Nagyváradon, 1914. november hó 10-én.

Kelen Béla,
törv. hat. bizotts. tag.

Az Ipartestületi Hitelszövetkezet és Ipartestület részvétele.

A Nagyvárad Ipartestületi Hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja tegnap Rendes Vilmos elnökelete alatt tartott igazgatósági gyűlésen Kelen Béla vezérigazgató előterjesztésére elhatározta, hogy a nemzeti kölcsön jegyzésében 6000 korona aláírásával részt vesz s azonkívül egyes tagjait is buzdítani fogja, hogy ezen hazafias akció eredményessé tételében minél nagyobb számban és összeggel részt vegyenek.

A nagyvárad Ipartestület elnöksége, hazafias érzéstől áthatva, elhatározta, hogy az ipartestület vagyonából 10000 koronát jegyez a nemzeti kölcsönből s tagjait is felszólítja, hogy tehetségük szerint, minél nagyobb összeggel teljesítsék hazafiúi kötelességeiket.

Az ipartestület azt célozza, hogy a nagyvárad iparosok bár külön-külön, de egy csoportban teljesítsék a jegyzéseket, hogy feltüntethető legyen, milyen nagy összeggel vesznek részt iparosaink.

Az ipartestület vezetősége nagy akciót indít a jegyzések érdekében tagjai között.

Versengés a hadikölcsönjegyzések gyűjtésében!

Az összes nagyvárad pénzügyintézetek spontán jelentkeztek, részt kérve az aláírók gyűjtésének hazafias és önzetlen mun-

kájából. A pénzügyminiszterium örömmel fogadta a dicséretes ajánkozást s készségesen iktatatta be a hivatalos aláírási helyek közé a következő nagyvárad bankokat:

Magyar Általános Hitelbank nagyvárad fiókja, Nagyvárad takarékpénztár, Bihar megyei takarékpénztár, Gazdasági és Iparbank,

Leszámitoló és Jelzálogbank, Polgári takarékpénztár, Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi-bank és Központi takarékpénztár, Nagyvárad Kereskedelmi és forgalmi bank, Nagyvárad hitelbank, Ujvárosi takarékpénztár, melyek mindegyike díjmentesen elfogadja a 6 százalékos kölcsönre vonatkozó jegyzéseket.

Győzelmeink az oroszokon és szerbeken.

Szétvertünk három szerb hadosztályt. Sikereink Csernovicz körül. A japánok a német flottát keresik.

Győzelmi hírek érkeznek Szerbiából és Bukovinából. A szerb hadsereg, miután három hadosztályát szétvertük, riadtan menekül vissza utolsó védelmi vonalára. Valóra fog válni Potiorek tábornok jóslata, hogy a szerbiai hadjáratot még a tél beállása előtt befejezzük. Csernovicz körül pedig az oroszok fölött arattak seregeink nagy diadalt. Mindkét helyen a magyar csapatoké a diadal és a dicsőség orosz-lánrésze.

A japánok, miután huszszoros tulerővel harmadfélhavi ostrom után

rengeteg véráldozat árán bevették Csingtaut, most elindították hadihajóikat a német flotta felkeresésére. Német hadihajók tudvalevőleg a napokban a chilei partok mellett tönkrevettek egy angol hajórajt. Ha a szövetségi hűség révén ebben a sorsban osztozni akarnak a japánok, részük lehet benne. A német hajóhadat nem kell nagyon keresni. Majd megtalálják a japánok a németeket, ha nem is éppen ott, ahol szeretnék.

Tudósításaink a következőket jelentik:

A mohamedán világ harcai.

A törökök támadnak a Kaukázusban.

Konstantinápoly, november 10. A főhadiszállás hivatalosan a következőket jelenti:

Bár a harctéren hó és eső kezd beállni, offenzívánkat a Kaukázusban folytatjuk.

Török aknák a szebasztopoli kikötőben.

Konstantinápoly, november 10. Egy török páncélos cirkálónak sikerült a szebasztopoli kikötő bejáratánál a török flotta támadása közben aknákat leraknia. A fekete-tengeri orosz flottának az ottani kikötőben

lévő hajói ennél fogva az aknák eltávolításáig nem hagyhatják el a kikötőt. (Magyar Távírat Iroda.)

Az egyiptomi török sereg vezetője.

Berlin, november 10. (Bud. Tud.) Az Egyiptom ellen operáló török sereg vezérkari főnöke Schönberg ezredes lett.

Dimitriev — a törökök ellen.

Konstantinápoly, november 10. (Bud. Tud.) A lapok jelentése szerint a Törökország ellen harcoló orosz sereg parancsnokává Dimitriev Radko tábornokot nevezték ki.

A szerb harctérről.

Három szerb divízió megsemmisült.

Eszék, nov. 10. Tegnap körülbelül kétszáz szerb fogoly utazott városunkon keresztül. Köztük négy tiszt, egy őrnagy kíséretében. A foglyok beszélik, hogy az a hír, hogy Stepanovics tábornok öngyilkos lett, valónak bizonyult és hogy a Timok-, Morava- és Szumadja-divíziók teljesen meg lettek semmisítve. A foglyoknak legnagyobb része macedón bolgárokból áll. (M. T. I.)

Üldözzük a szerbeket.

Budapest, nov. 10. (Hivatalos.) Sabác—Lyesnicai vonal hegyeinek lábánál az elkeseredett harcok a tegnapi napon is éjszakáig folytak, miközben az ellenségnek egyes erő-

sen elsáncolt hadállásait rohammal bevettük. Cerniplaninától délre győzelmes csapataink az előző napon elért területről a Losnica, Krupanj-ljuhovicai vonaltól keletre, továbbra előre nyomultak. Itt is szivós harcok voltak az ellenség utóvédjeivel, melyeket rövid időn belül mind visszavetettük. Számos fogoly között van Radakovics ezredes is, az ágyuk közt egy modern nehéz ágyut is zsákmányoltunk. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

A pápa békekonferenciát hív össze.

Zürich, november 10. Milanói lapok jelentik, hogy a pápa legközelebb enciklikát bocsájt ki, a melyben egy békekonferencia összeülését sürgeti.

A nyugati harctérről.

A németek harcai.

Berlin nov. 10. A nagy főhadiszállás jelentőselelőtt: Ypresnél támadásaink tegnap is lassankint előrehaladtak. Több mint 500 franciát, szinesbőrűt és angolt foglyul ejtettünk és több géppuskát zsákmányoltunk. Innen délre eső területen is előbbre küzdötték magukat csapataink. Az angoloknak heves ellentámadásait visszavertük. Az argonnesi erdőségben jól haladtunk előre.

Orosz-Lengyelországban Kamunál lovasságunk egy orosz zászlóalját szétugrasztott, ötszáz embert foglyul ejtett és nyolc géppuskát zsákmányolt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Egy német aviatikus bombákat dobott Dünkirchenre

London, nov. 10. (M. T. I.) A Daily Mail közli, hogy egy német aviatikus tegnap két bombát dobott Dünkirchenre. Az egyik egy dokkra esett, anélkül, hogy kárt tett volna benne, a másik pedig a városháza közelébe, ahol száz méter körzetben az összes ablakokat betörte.

A reimsi székesegyház.

Berlin, november 10. Hágából táviratozzák: A reimsi fővikárius elismerte, hogy

a székesegyház tornyait a franciák katonai célokra használták. A birodalmi kancellár közölte ezt a beismerő nyilatkozatot a pápával.

Japán hajóraj a chilei partokon.

Frankfurt, november 10. A Frankfurter Zeitung jelenti Londonból: A Csingtaunál felszabadult japán hajóraj hír szerint a chilei part közelében győzelmet aratott, német hadihajók fölkeresésre indult.

A délafrikai bur háború.

München, november 10. A Münchener Neueste Nachrichten szerint a délafrikai burmozgalom, mint Rotterdamból jelentik, egyre terjed. Az egész hajdani Oranje-állam fellázadt és Transvaalban is kitört a lázadás. Fokvárosban nagy a rémület. (M. T. I.)

Dewett proklamálta az Oranje-köztársaságot.

Berlin, november 10. Kopenhágából jelentik. Ide érkezett táviratok szerint Dewett proklamálta az Oranje-köztársaságot.

Az orosz harctérről.

Csapataink átkeltek a Pruthon.

Csernovic, november 10. Csernovictól néhány kilométernyire északi irányban átkeltek csapataink a Pruthon s átszállították ütegeinket, anélkül hogy az oroszok az átkelésről tudomást szerezhetek volna.

Tüzérségünk, épp úgy, mint az oroszoknak Csernovicból való kivonulásakor, most is az ellenség megkerülésével, ugyyszólván a hátuk mögött állította fel az ütegeit, gyalogságunk pedig oldalról kezdte meg a támadást szintén tüzérségi fedezettel.

Az oroszok, a kik csak egy nappal később szándékoztak rohamot intézni Csernovic ellen, a heves gyalogsági támadástól meg-

lepve rövid ellenállás után visszavonulást kezdtek meg az egyetlen alkalmas tereprészen és egyenesen ágyuink torkába rohantak. Tüzereink a kellő pillanatban akcióba léptek és több óráig tartó tüzeléssel megsemmisítették a borzalmas kelepcébe került ellenéges csapatokat.

A győzelmes csatateret az elesett oroszok dombjai borítják, azonkívül több száz foglyot ejtettünk. E pillanatban Csernovic helyzete még inkább biztosítottnak látszik. Kelet Galiciában Kutytól északra Roznow és Jablonow között tegnapelőtt operáló csapataink megtámadták az ellenséges hadállásokat. Az ütközet a mi győzelmünkkel és az oroszok gyors visszavonulásával ért véget.

Mit tárgyal a törvényhatóság?

A városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön délután tartja novemberi havi közgyűlését.

Ez alkalommal összesen csak 20 ügy van kintüve elintézésre, de ezek között néhány nagyobb fontosságú kérdés van, amelyek mélyebben érdeklík a városi pénztárt és a város közönségét.

Ilyen a Keresk. Csarnok által felállítandó női felső keresk. iskola segélyezésének az ügye. Nagyvárad városa ugyanis nagyobb évi segélyt szavazott meg az iskola fenntartására, azonban a miniszter nem hagyta hagyta jóvá a segély megszavazását. Ez pedig veszélyezteti az iskola fennállását, mert a Csarnok ugyanis nagy áldozatot vállalt magára az iskola létesítése és fenntartása által.

A törvényhatóság elé kerül a hadihitel-

intézet felállításának, illetve Nagyvárad város garancia vállalásának a kérdése.

Beterjeszti a tanács a vigalmi adóról szóló szabályrendelet.

Tárgyalás alá kerül a Kecskemét városának átirata a hadiadó behozatala tárgyában.

Ugyancsak most tárgyalja a törvényhatóság a város 1913. évi zárszámadását.

A tárgysorozat különben a következő:

1. Polgármester havi jelentése. 2. M. kir. belügyminiszter ur leirata a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok által fentartott női kereskedelmi iskola segélye ügyében. 3. Tanács javaslata kapcsán beterjeszti Kecskemét város feliratát a hadiadó behozatala tárgyában. 4. Tanács jelentése közlélmzés céljából 20000 korona hitel nyújtása iránt s ennek terbére 10 vasuti kocsi rakomány burgonya beszerzéséről. 5. Tanács a vigalmi jegyadó behozatalára vonatkozó szabályrendeleti tervezetet beterjeszti. 6. Tanács jelentése az adóknak és köztartozásoknak postatakarékpénztár útján való befizethetőségéről. 7. Tanács javaslata kapcsán beterjeszti a nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara át-

iratát a Nagyváradon létesítendő hadihitelintézet esetleges veszteségében a város által részben viselendő garancia vállalása érdekében. 8. Tanács jelentése a városi villamosmű részére biztosított állami kedvezmények tárgyában. 9. Tanács a város házipénztárának és az ebben kezelt alapok és alapítványok 1913. évi zárszámadásait beterjeszti. 10. Tanács a nagyvárad nyilvános könyvtár 1913. évi zárszámadását beterjeszti. 11. Tanács a házipénztár háromnegyed évi kezelési kimutatását a szükséges póthitelekre vonatkozó javaslata kapcsán beterjeszti. 12. Tanács javaslata kapcsán beterjeszti a nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara átiratát a kamarai illetékeknek az adókönyvben való előírása iránt. 13. Tanács javaslata Jámbor Sándor és neje által elfoglalt köztér ügyében. 14. Tanács javaslata kapcsán a Feldmann Izidor által megvásárolt köztér átadása ügyében kötött pótszerződést jóváhagyás végett beterjeszti. 15. Tanács javaslata kapcsán beterjeszti Madarász-Testvérek cég kérelmét a munkáslakások építkezésénél végzett munkálatait kereseti összegének kiutalása iránt. 16. Tanács javaslata kapcsán beterjeszti Nagy Árpád volt városi napidíjas felebbezését az általa kért drágasági pótlék tárgyában. 17. Tanács javaslata özv. Bordé Ferencné részére halotti negyed kiutalása iránt. 18. Tanács Magyar Jenő számtiszt fizetési előleg iránti kérelmét beterjeszti. 19. — A főorvos dr Varga Antal orvostudori oklevelét meghirdetés végett beterjeszti. 20. — A főorvos Gold Róza szülésznői oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

Elmentek a hadapródok.

Bucsuzás a pályaudvaron.

Hetek óta köztudomásu dolog volt, hogy a nagyvárad hadapródiskolát ideiglenesen Pécsre helyezik át és a nagyvárad iskola épületeiben hadikórházat létesítenek. Hétfőn este maga a katonaság, illetve az iskola-parancsnoksága hozta nyilvánosságra a dolgot. Hétfőn este ugyanis napiparancsban tudatta a növendékekkel az iskola-parancsnoksága, hogy másnap, azaz kedden délután 4 óra és 30 perckor eltávozik Nagyváradról az egész iskola.

A növendékek azonnal csomagoláshoz fogtak és kedden délre teljesen felkészülve várták az indulás óráját. Valóságos bucsujárás volt a hadapródiskolába. A növendékek hozzátartozói látogatták meg a kis hadapródokat, hogy ellássák jó tanácsokkal és egy kis utraivalóval. A napiparancs keretében Helmár Ágost iskolaparancsnok megleg, igazi atyai hangon bucsuzott a fiatal katonáktól, majd figyelmeztette őket, hogy Pécsen csak vendégek lesznek, tehát a vendégjoggal magukhoz méltóan éljenek. Tanuljanak kettőzött szorgalommal és egyáltalán ne érezzék meg az iskola helyiségeinek felcserélését.

Délután háromnegyed négy órakor masiroztak végig a Rákóczi-uton a hadapródok teljes felszereléssel. A hadapródok kíséretében ott voltak a tanárok is, élükön Helmár Ágost százados, iskolaparancsnokkal és a növendékek hozzátartozói.

A pályaudvaron a Nagyváradon állomásozó tisztek igen szép számmal jelentek meg a bucsuzás alkalmából. A város társadalma is tekintélyes számban volt képviselve. Ott voltak Hoványi Géza, Rimler Károly polgármester, Hoványi Gyula, Nagy Márton, hogy elbucsuzzanak az iskola nő-

vendégeitől és tanári karától. Mikor már a felszereléseket elhelyezték a vasuti kocsikban, a tisztek részére kijelölt kocsik feljárdójánál megjelent Bozóky Gyula százados és szép lelkes beszédet intézett a növendékekhez.

— Most midőn eltávoznak ebből a városból, átadjuk iskolánkat kórházi célokra, ahol hős fiaink kipihenhessék a fáradalmakat és gyógyulást szerezzenek sebeikre, melyeket a hazáért szenvedtek. Idegen városba megyünk, ahol feleseréljük kényelmünket, de azért ott ép oly kitarással és szorgalommal fogunk dolgozni mint itt és ép oly lelkesedéssel teljesítjük hazafias kötelességünket, mint idehaza.

Beszédét azzal fejezte be, hogy felhívta a növendékeket a magyarok fohászána, a Hymnusnak, az eléneklésére.

Lélekemelő percek következtek még. Egyszerre lekerültek a katonasapkák a kapolapok és száz és száz ércstorok zengte a világ legszebb imáját, a magyar Hymnust. Az utolsó hangok visszaverődtek a hegyek oldaláról, aztán mélységes csendben ismét megszólalt Bozóky százados. Ezuttal a nagy nyilvánosság előtt is igen meleg köszönetet mondott Heltnár Ágost volt iskolaparancsnoknak és az egész közönségnek. A bucsuzás megtörténte után vezényszó hallatszik: — Beszállni!

A hadapródok gyorsan foglalták el helyeiket, aztán csendesen indult neki a vonat a sötét végtelen utnak. Sokan még ott álltak s nézték a folyton fogyó piros jelzőlámpa fényét, hallgatták a kis katonák jókedvű dalainak ideszűrődő foszlányait, míg egyszerre sűrű köd fedett mindt s a vonat elment — Pécs felé.

A feltámadt Balogh Mihály.

Vészto szenzációja.

A szélhámosoknak és lelketlen csalóknak egy újabb tét nyitott meg a nagy háboru, amely téren sajnos még nagyon sok embert károsíthatnak meg. Egy ilyen csalási kísérletről ad most hirt Vészto-ról tudósítónk. A faluból egyszerre ment el két jóbarát a háboruba. Az egyiket Balogh Mihálynak hívták. A két jóbarát hősiiesen küzdött egymás mellett és abban állapodtak meg, hogy ha az egyik eltalál esni, vagy megtalál sebesülni, akkor a másik azonnal értesíteni fogja a családját. Az északi haretér egyik ütközetében mind a két jóbarát megsebesült. Balogh Mihály sérülése oly súlyos volt, hogy még ott a haretéren meghalt. A jóbarát mikor kórházba került, azonnal teljesítette Balogh utolsó kívánságát és levelet irt az árván maradt családnak. Odahaza érthető szomorúságot okozott a gyászos tábori levelező-lap. Az özvegyen maradt fiatal asszony gyászba öltözött s állandóan az urát siratta. Halottak estéjén épen gyertyát gyújtott a messze idegenben nyugvó uráért az özvegy, mikor bekocogott hozzá a levélhordó egy tábori levelező-lappal. Izgatottan kapta el a levelet az asszony s gyorsan olvasta a sorokat:

Kedves feleségem!

A karomat lőtték meg, azért iratom mással e levelet. Itt fekszem a budapesti hadikórházban. Már jól érzem magamat, csak pénzre van szükségem. Küldj azonnal száz koronát.

Kelt levelem a budapesti nagy kórházban. A te szerető férjed:

Balogh Mihály.

Leirhatatlan volt a Balogné érzése. A fájdalom könnyeit az örömkönnnyek váltották fel. Így ujságolta mindenkinek, hogy él az ura. Budapesten, egy nagy kórházban fekszik.

Hogyne kerített volna pénzt még a föld alól is a hirtelen boldoggá lett asszony. Egykettőre előteremtette a 100 koronát, aztán megírta az utalványt és sietett vele a postára. Utközben találkozott egy rokonával, akinek szintén elmondta, hogy mit hozott a posta. A rokon már másképpen fogta fel a dolgot és azt a tanácsot adta Balognénak, hogy személyesen vigye fel a pénzt, mert nagyon gyanus neki a dolog, meg aztán legalább meg is látogatja.

Baloghné megfogadta a jó tanácsot és nekivágott a nagy utnak. Harmadnap már ott ügyelget a főváros utcáin, ahol nagynehezen rátalált a hadikórházra. Boldogan rohant fel a tiszta lépcsőkön; alig várta, hogy berontson az urához. Izgatottan tépte fel az ajtót, aztán szétnézett a betegek közt, de nem találta az urát.

— Én kérem tisztelettel Balogh Mihályt keresem!

Odaigazítják egy ágyhoz. Tényleg ott feküdt Balogh Mihály, még pedig javában horkolt. Csakhogy egy kis baj volt Balogh Mihály körül, mert az, aki az ágyban feküdt az a vészto-i határból való vályogvető cigány volt, aki együtt harcolt az igazi Baloggal és látta is mikor az elesett...

Az élelmes cigány így akart pénzhez jutni, amit azonban alighanem a dutyival fognak helyettesíteni nála.

HIREK

A Szigligeti-Társaság háborus matinéja.

Vasárnap, e hó 15 én, délelőtt 11 órakor tarja a Szigligeti-Társaság első háborus matinéját a városháza dísztermében, amelyre a jegyek már máától kezdve kaphatók a Társaság pénztárosának könyvkereskedésében, továbbá Vidor Manó könyvkereskedésében, a Hegedüs Hirlaprodában és Braun Hanna dohánytözsdejében. Tekintettel az ünnep magas színvonalon álló műsorára, nemkülönbben arra, hogy a tiszta jövedelmet a Vörös-Kereszt Egyesület és a háboru egyéb jótékony céljaira fordítják: a jegyek bizonyára igen kapósak lesznek, annál is inkább, mert azok árát a lehető legalacsonyabban szabta a rendezőség. A helyárok a következők:

Ülőhely 1 korona.
Családjegy 2 személyre 1 kor. 50 fill.
Családjegy 3 személyre 2 korona.
Földszinti belépőjegy 50 fillér.
Karzati ülőhely 50 fillér.
Karzati álló 40 fillér.

A matiné nagyérdékű műsorát már ismertettük. Megemlítjük ez alkalommal, hogy Kozári Gyula honvéd plébános, a jeles író felolvasásának címe Magyar vitézség és magyar költészet lesz: Bihari Ákos pedig a legpompásabb versekkel áll a dobogóra: klaszikusaink közül Petőfi Sándort és Kiss Józsefet szállaltatja meg; a háboru friss

poéziséből pedig Somlyó Zoltánt, Angyal Emilt, Lenkei Henrikot.

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadségélyző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

* **Személyi hir.** Dr. Hoványi Géza országgyűlési képviselő tegnap Nagyváradra érkezett.

* **Kirendelés.** A m. kir. igazságügy-miniszter dr. Szeghalmy Sándor helybeli ügyvédet a nagyvárad kir. ügyészség kerületébe ideiglenes ügyészségi megbizottá rendelte ki.

* **Egyházmegyei hírek.** Somossy Viktor a hegyközsatári plébániáról lemondott és megmaradt előbbi javadalmán Kárástelken. Szirtes Antal csorvási esperes-plébános hegyközsatári plébánossá és Zahoray József váradolaszi segédlelkész csorvási adminisztrátorrá neveztetett ki. Kovács József biharpüspöki plébánost a bihari kerületben, Molnár János orosházi plébánost pedig az orosházi kerületben esperesfelügyelővé nevezte ki a megyéspüspök. Olasziba Betuker Tivadar gyulai német káplánt, ennek helyére Kresznerics Gyula velencei káplánt, ide Fejér Imre kondorostanyai hely káplánt rendelte. Cercek Gusztáv békéscsabai segédlelkész tábori szolgálatra hivatván be: helyére Bánáss László várad-ujvárosi káplán, ide Follmann Géza békéscsabai káplán küldetett. Békéscsabára ideiglenes kíségetül Géczy József szent-József intézeti második prefektus ment. Ferdényi Kálmán dr. papnevelő-intézeti prefektus tábori szolgálatra távozott.

* **Az új pápa és a fotóriporterek.** Rómából jelentik a Magyar Kurirnak: A római sajtó körében nagy volt mindig az elégedettség, hogy a vatikáni ünnepekre csak egy két fényképész kapott belépési engedélyt és a lapoknak ezt a monopoliumot drágán megkellett fizetniök. XV. Benedek pápa most elrendelte, hogy ezentul az összes nagyobb lapok fotóriporterei bejuthassanak az ilyen ünnepekre, úgy hogy a XIII. Leó pápa lelkiüdvéért mondott pápai gyásmisén már jelen is voltak.

* **A katolikus rendek visszatérése Löwenbe.** A Magyar Kurir jelent: A német hatóságok felhívására a dominikánusok és a Mária-nővérek visszatértek holland területről a német Löwenbe, ahol most már teljes biztonságban vannak.

* **A szinügyi-bizottság ülése.** Ma, szerdán d. u. 5 és fél órakor a bizottság Hoványi Géza dr. orsz. képviselő elnöklete alatt ülést tart. Tárnya: Elnöki előterjesztés a színházról. Meghívókat az idő rövidségére tekintettel nem bocsátanak ki, de az elnök Hoványi Géza dr. ezuton is kéri a tagokat, hogy tekintettel a tárgy fontosságára teljes számban sziveskedjenek megjelenni.

* **Megérkeznek a szerb és orosz ágyuk a kiállításra.** A haretéri kiállítást tudvalevőleg holnap, esütörtökön nyitják meg a Vigadóban. A rendező bizottság napok óta fáradhatlan buzgalommal működik s mondhatjuk, hogy a kiállítás meg

fogja lepni a közönséget szépségével és gazdaságával. Mint értesülünk, a honvédelmi miniszter intézkedéséből már három nappal ezelőtt elindították a vasuton a kiállítás tartamára átengedett orosz és szerb ágyut és gépfegyvert.

*** A nyugdíjbizottság ülése.** Nagyváradi város nyugdíjbizottsága tegnap délután rövid ülést tartott, Rimler Károly polgármester elnöke alatt s dr. Hoványi Géza, dr. Molnár Imre, dr. Hoványi Gyula, dr. Dóri István, Juricskay Barna voltak jelen: Egyetlen tárgya volt az ülésnek, hogy néhai Bordé Ferenc, elhunyt főjegyző özvegyének az özvegyi ellátási összeget és két gyermekének a neveltetési járulékot megállapítsák. A régi szabályrendelet alapján az özvegy részére évi 1600 koronát, a két gyermek részére 720 koronát, összesen 2320 koronát állapítottak meg. — Mint értesülünk, a már kész és a szakbizottságok által is letárgyalt új nyugdíjszabályzat az 1915. évben érvénybe lép, még pedig 1914. január 1-sői hatállyal, az esetben a most megállapított végösszeg is emelkedik.

*** A Vörös-Kereszt királybiztososa Nagyváradon.** Ma délután érkezik Nagyváradra gróf Csekolics Endre, az orsz. Vörös-Kereszt Egyesület királybiztososa, gróf Széchényi Emil egyesületi főmegbízott és dr. Farkas László udvari tanácsos, egyesületi főorvos kíséretében, hogy megtekintse a Vörös-Kereszt Egyesület által Nagyváradon létesített intézményeket. A vasutnál a nagyváradi fiók vezetősége fogadja a magas vendéget, aki kíséretével gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspökhöz, az országos Vörös-Kereszt Egyesület alelnökéhez száll. A királybiztos csütörtökön reggel előbb a róm. kath. papnöveldeben levő sebesült ápoló kórházat látogatja meg s azután megtekintti az összes kórházakat és délelőtt megnyitja a Vigadóban a harctéri kiállítást, amelyet tudvalevőleg szintén a Vörös-Kereszt Egyesület javára rendeznek.

*** A hadi hitelintézet és az ipartestület.** A nagyváradi ipartestület elnöksége foglalkozott a Nagyváradon felállítandó hadi hitelintézet kérdésével s elhatározta, hogy az ipartestület is részt vesz a megkívánt garancia nyújtásában s az esetleges veszteségekből néhány százalékot magára vállal.

*** Katonai hírek. Kitüntetések:** Ófelsége Balogh Sándor 37 ik gye.-beli őrnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a hadiékítményt az katonai érdemkeresztrel, Schmuen József 37-ik gye.-beli századosnak pedig a vaskorona rend 3. osztályát a hadiékítménnyel, Kemény Gyula 37-ik gye.-beli ezredorvosnak pedig az ellenséggel szemben önfeláldozó és eredményes tevékenysége elismerésül a Ferencz József rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján adományozta, továbbá elrendelte, hogy Fallada János századosnak, számfelletti a 101-ik gye.-ben beosztva a vezérkarhoz, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék. Kinevezések: Ófelsége A 101-ik gye. ben: Elmer Bélát alezredessé, Meschendorfer Gusztávot és Ritter (I.) Károlyt őrnagyokká, Bergauer Henriket, Konakovics Emilt, Kummer Ferencet, Plitzner Richardot, Schavl Hugót és Tury Albint századosokká, Balázs Ferencet és dr. Havas Aladárt hadnagygyá nevezte ki. A 37 ik gye.-ben: Bászal Aurélt és Wittas Józsefet őrnagyokká, Schenket Zoltánt, Seme Rezsőt és Zseránszky Józsefet századosokká, Krizsán Istvánt 37. gye. főhadnagygyá, Pópa Mihályt, Szóke Ferencet, Szabó Mihályt, dr. Grion Ermenegildót, Glicza Pétert, Kallós Hugót,

Sipos Adorjánt, Polgár Tibort, Mocsáry Istvánt, Vince Gézát, dr. Mangra Demetert, Mónus Ferencet, Wiener Miklóst, dr. Ney Pált, Czeglédy Bertalant, Bónyi Bertalant, Kálmán Károlyt, Szücs Kálmánt, Bartha Bélát Kubik Ferencet, Harsányi Bernátot, Faragó Aladárt hadnagyokká nevezte ki. A 7. he.-ben: Strada Gyula számf. a 7-ik he.-ben a 7 ik pótsorozói bizottság elnökét alezredessé, Waldbott Kelemt, Fiáth Lászlót századosokká, báró Szentkereszthy Györgyöt Meszlényi Ivánt, Pomszky Jenőt hadnagyokká. A honvédségnél Fejes László, Klein Salamon, Földváry Mihály tart. zászlós, számárávaló rang fenntartással, továbbá Halbwirth Oszkár, Szentmiklósy Imre, Székely Lajos, Vermes Abraham, Steiner László, Lengyel József, Dobay András, Szentgyörgyi Gyula, Beuer Géza, Meer Jenő, Takács József, Pauncz Mátyás, Angyal Sándor, Hajdu Andor, Mészáros Sándor, Csillag Vilmos és Barát László 4 ik honvédezedbeli, továbbá: Schneider István, Szkurka László és Szunyogh Gáspár 2 ik, Ippi és érkeserüi Fráter Gyula 6 ik honvédehuszár ezredbeli, továbbá: Dr. Keménd Antal, Krohn Rezső, Volf József, Bechtold Gusztáv, Motsidlovsky Elek, Hermann Ottó, Gungl Béla, Róth Benő, dr. Schaár Jenő és Schacherer Frigyes 8 ik honvéd tüzérezredbeli tisztjelölteket hadnagyokká nevezte ki, továbbá: Raab Antalt századosá, Takácsy Dezsőt főhadnagygyá, Szaploneczay Győzöt, Réz Istvánt, Bodóky Lászlót, számára való rangfennartás mellett és Ringbauer Győzöt hadnagyokká nevezte ki, valamennyit VII ik esendőrkerület állományában. Azonkívül Argay Ferencet a nagyváradi orsz. esendőriskola állományában századosá, Preyer Lászlót főhadnagygyá, továbbá Orbán Sándor I. osztályú vívómestert a nagyváradi hadapródiskola állományában fővívómesterré nevezte ki.

*** Gyászrovat.** Nagy részvét mellett végbe tegnap délután Bihar-Diószegen Balassa István m. kir. szőlőszeti és borászati főfelügyelő végtisztessége. A temetésen megjelentek a földművelésügyi miniszterium küldöttjei, a község és a környék intelligenciája. Az érekeposoróban nyugvó elhunyt díszes ravatalon és virágok között nyugodott. A temetési szertartás után a diószegi vasuti állomáshoz vitték a halottat és vasuton Kápolnásnyékre (Fehérmegye) szállították, ahol a temetés ma, csütörtökön délelőtt megy végbe. A ravatalra koszorukat helyezték a családon kívül dr. Kajdy és Babika, a Sárközy család, Fodor Árpád és családja, a Balogh család, Végh Etelka és Irma, özv. Szélesné és családja, Vadas és leánya, Pammerék, az Antalóczy-család, Zsoldosék, a földművelésügyi miniszterium szőlőszeti és borászati osztálya, az Ujlaky család. A díszes temetést Bihar-Diószegen és az elhunyt Kápolnásnyékre szállítását Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte.

Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt Pásztor Istvánné temetése. Az elhunyt urasszony a lakatos utcai gyászházban díszes ravatalon nyugodott. A ravatalt a jó barátok és tisztelők egészen elhalmozták szebbnél szebb koszorúkkal. A temetési szertartást Imrik S. Zoltán esperes plébános végezte segédlettel. Az olasz plébánia templomban tartott gyászmisét végeztével az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe vonult, ahol a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezték az elhunytat. A temetésen jelenvolt Siket Traján m. kir. postaigazgatóval élén a posta és táv. igazgatóság és tisztikar egész személyzete, valamint a posta altisztek és az elhunyt tisztelői. A koporsóra a család koszorúin kívül a következők küldtek koszorúkat: Kovács János és neje, az igazgatósági segédhivatal személyzete, Szilvássy János és neje, a posta és távirada tisztviselők, az igazgatósági hivatal altiszti szolgáló személyzete, Szily, stb. A temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte.

*** 42-es ágyukról.** A Krupp-gyár 1913. évi árjegyzéke részletes ismertetést közöl a híres 42-es mozsarakról. Ezt az alábbiakban közöljük, annál is inkább, mint-hogy ezen ágyuóriásokról már nagyon is téves hírek keringenek a világban. Az árjegyzék így szól:

Az ágyu kalibere 42 cm., csővének hosszúsága 21.375 mm., a cső súlya 104.100 kg., a lövedék súlya 920 kg., a lövedék kezdő gyorsasága 900 méter másodpercenként és a lövedék a cső közelében átfur egy 1366 mm. vastagságu páncélt átfur. Az ágyuk legnagyobb lőtávolsága 47 km. és a lövedéknek végül akkora ereje marad amellyel egy 450 mm. vastagságu páncélt átfur. A lövedék ivalaku röptének legnagyobb sugara 13.600 méter. Az ágyuk szállítására csak hattergelyű vasuti kocsik használhatók. Hogyha az ágyuknál csak közepes csőhosszuságot és középszerű gáznyomást alkalmazunk, úgy a 42 cm. mozsarakkal a következő eredményt érhetjük el: A löveg kezdő gyorsasága 640 méter másodpercenként, legnagyobb lőtávolság 14.5 km., a löveg pályájának sugara 4400 méter s ebben az esetben a lövedék az utolsó pillanatban át tud ütni egy 140 mm. vastag páncélt.

*** Halottak—sebesültek.** Most jelent meg a 46., 47., 48., 49-iki veszteség kimutatás. A 46-ikből a tiszték neveit közöltük. Most folytatólagosan fogjuk közölni a legénység benne talált neveit is, azonkívül a jelen alkalommal a 49-iki veszteségi kimutatásban közölt 37-ik gye.-beli tiszték neveit is a következőkben közöljük:

Dr. Berger Ferdinánd tart. hadn. s. Farnosi Antal tart. zászlós Nagyrábé mh. Földényi Kornél tart. hadn. s. Frint Béla hadn. s. Grósz Ferdinánd hadn. s. Mayer Lipót dr. tart. hadn. Bécs mh. Senn Rudolf főhadn. s. Tóth Béla tart. hadn. s.

A 101-ik gye. 46-iki veszteségi kimutatásban közölt meghalt, illetve megsebesült legénységének névsora a következők:

Adamik István címz. tiz. s. Ágoston Mihály s. Ala János s. Albert Pál s. Alexievics György s. Almási István s. Ambrus Tiril s. Andjelics Dusan s. Andó Gregus János s. Andó Mátyás s. Andó Márton s. Andor Mihály s. Androvarszki András s. Andró János s. Antal György tiz. s. Antal János s. Apri Ferenc s. Araczi János s. Aradi László s. Ardjelán Imre s. Arnovszki István s. Avramucz Péter s.

Bába Tódor s. Babesény Mihály s. Babel József s. Babinszki György s. Babó András s. Bács János s. Bacsik István s. Bucsovski Mihály s. Bada Mihály mh. Baki József mh. Bokor András s. Bakos János örv. s. Balázs László s. Balázs Rudolf s. Balda István s. Bálint Mózes s. Balog János s. Balog Pál s. Bondár Imre szakv. s. Bánszki Lajos s. Barabás István s. Baranyai Antal s. Barca János örv. s. Barczali József tiz. s. Boros Zsigmond s. Barta Ferenc s. Baukó Mátyás s. Baumgartner Fülöp s. Bautovics János s. Barsovski János örv. s. Beaskó Pál szakv. s. Béc János s. Belopoteczki János tiz. s. Benesó Mihály tiz. s. Berkó Pál s. Benyeczkó Márton s. Benyó György s. Berecz Imre s. Bereczki Z. Sándor s. Bereczki Imre mh. Berényi Imre s. Berki László s. Berta Mihály s. Biró Gábor s. Betrán Mihály s. Blezsán János mh. Blidáriu Salamon s. Blum Izsák e. é. önk. c. tiz. s. Bozsir Ádám tiz. s. Bodai András örv. s. Bodsivár György s. Bogyi Tódor s. Bokros Pál örv. s. Boldis Mihály s. Borbás János s. Borbély Ferenc s. Borbély János s. Boros József s. Beró József s. Boró Mihály I. s. Bradák István örv. c. tiz. s. Braun Dániel s. Brunla Márton mh. Bubor Dániel s. Budai István s. Bódis Pál s. Budos Pál s. Bumbó István s. Burgulya Gábor örv. s. Burgulya János címz. tiz. s. Bus Sándor s. Butka László s. Butor András s. Bolyánszky György s.

Chugyik Mihály s. Csánkó András s.

Csányi János s. Cseics Emil s. Beledes István s. Cselei Endre címz. örv. s. Csepregi Mihály s. Cserynyik Máttyás s. Cserynyik Pál s. Csik István s. Csobán Mihály s. Csonka András s. Csonka János s. Csorka István s. Csóti Béla s. Csüri Mihály szakv. s. Csür János s. Czákó Máttyás s. Cikkely s. Croka Tódor s. Czombos József s.

Daridó János mh. Darula János örm. s. Dávid János örm. s. Debreczeni János örm. s. Debzsán József s. Dehelán Rudolf s. Dembi Antal s. Demkó János s. Der Pál mh. Derida György s. Denyán I. Pál tiz. s. Dián György címz. örm. s. Dián Pál s. Dobrai Mihály s. Dobroka Mihály s. Dódi József s. Dohányos János s. Dohár István s. Domokos Gábor s. Dávid József s. Drie nyovszki György s. Dudás Ferenc mh. Dudás József s.

Egri András s. Egri Sándor s. Egri János mh. Elieides György s. Erdélyi Demeter mh. Erdélyi Péter örv. s.

Fabulya András s. Fájó Máttyás s. Farkas Máttyás s. Farkas Pál s. Farkas Péter s. Farkas István mh. Fási Bálint s. Fazekas Sándor s. Fazekas Bálint s. Fazekas István s. Fehér György s. Fehér István tiz. mh. Fekete Imre s. Filák János s. Füllő Mihály századtörts. s. Fogarasi Sándor s. Földvári Nagy Lajos s. Folytán Márton mg. Forgács Imre mh. Forrai Mihály s. Fülöp János tizedes s. Fülöp Károly szakaszvezető s. Fülöp Lajos meghalt. Fülöp István sebesült. Gaál László tiz. címz. szakv. mh. Gabnai Imre s. Gacsei Gábor s. Gajdos László s. Gálík József örv. s. Gálík Pál s. Garai Mihály s. Gaszi Mihály s. Gazai József s. Gelényi János s. Gellai Mihály s. Gemes Dezső s. Gila Ferenc s. Gombkötő Mihály s. Graf István s. Grálík Pál s. Griecs György tiz. mh. Gulácsi Mihály s. Guró Péter s. Gyarakai György s. Gyebmár Pál szakv. s. Gyalai Kálmán s. Gyovei János s. Gyuka György s. Gyulai László s. Gyurkovics Pál mh. Gyuró András póttart s. Gyuró Ávrám s.

Hadadi János s. Hadagi János s. Haján András örv. s. Hajdu József s. Hajka György s. Hajós Máttyás s. Halasi György s. Halasi Pál s. Hanyec Péter s. Hanzel Antal hadifogoly. Hanzel Máttyás tiz. címz. szakv. s. Hasuga István s. Haszárík Mihály s. Hegedűs József s. Hegedűs Lajos örv. címz. tiz. s. Heim Ferenc e. é. ö. e. tiz. s. Helbert Mihály s. Hencz Antal s. Herczeg György századdobos s. Hiez János s. Horga Mihály s. Hernok Elek örv. címz. tiz. s. Horváth Antal s. Horváth Imre s. Horváth János s. Horváth János szakv. s. Horváth István s. Hotorán Péter s. Hudák József s. Hurta Dániel s. Insperger János s. Irimias Mózes s. Istánovics István s.

x Védekezés a kolera ellen.

Hathatós bacillusölő és fertőtlenítő szerek Lysoform, Carbolsav, fertőtlenítő szappanok. Kalszappan, stb. Kiváló, megbízható minőségben kaphatók és házhoz szállíthatnak. Farkas István Apolló drogueriában Nagyvárad Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

* A Félix-fürdő új vonatja. A

mi gyönyörű Félix-fürdők készül a téli kúrára. Most is szaporán látogatják gyógyító hőforrásait s az élet olyan eleven és mozgalmassá odakinn, mint a szezon közepén. A legközelebbi időre nevezetes, magas vendégeket is vár Komzsik Alajos, a Félix-fürdő fűradhatatlan népszerű gazdája. A haretérről fényesrangú tiszték jönnek a Félixbe néhány nap pihenőre üdülni s fogadásukra nagyszabású előkészületek történnek. A Félix-fürdőből egyébként máttól kezdve rendes új vonat közlekedik, mely este 8 óra 9 perckor indul Nagyváradra s így a vendégek ez egész napot a kellemes, minden kényelmet nyújtó gyógyhelyen tölthetik.

* A legközelebb kibocsátásra kerülő nemzeti kölcsön részére a m. kir. pénzügyminister által a Nagyvárad Takarékpénztár jegyzési helyül hivatalosan kijelöltetett.

x **Kiadó lakások.** Ösi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

* Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t. (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket, a melyek nem esnek a moratorium intézkedési alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órák: d. e. 9-től 12-ig.

x **Foloskairtó Noxin** biztos szer. Ára: 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogueriájában Rákóczi-ut 7-B.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x „**Aláírási hely a nemzeti kölcsön jegyzésére.** A legközelebb kibocsátandó hadikölcsön jegyzésére a m. kir. pénzügyminiszter az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaságot nyilvános aláírási helyül hivatalosan kijelölte.“

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár pere alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogueriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

x A kibocsátandó 6%-ot kamatozó új hadikölcsön kötvényekre jegyzéseket az eredeti feltételek mellett elfogad a Polgári Takarékpénztár r. t. Nagyvárad Kossuth-u.

x **Watta és kötszertelék** nagy mennyiségben raktáron vannak az Apolló drogueriában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

* **Aszódi Mihály** Nagyvárad, Kossuth-u., Sas-palota. Telefon 635. Nagymennyiségű áruk érkeztek, úgy a katonaságnak, mint a fogyasztó közönségnek, nagybani áratok számított. E héten eladásra kerülnek: nagymennyiségű huskonzervek, szalámi, szardínia, cocnac, likörök, teák, rumok, kávék, mazsola, mandula, törött dió, csokoládé, kakaó és finom élvezhető cukorkák. Összes készítményei Kugler Gerbeaud cs. és kir. udvari cukrásznak budapesti árákkal. Kossuth-utcai kávépörköltöm kora reggeltől, késő estig a közönségnek rendelkezésére áll, valamint elkülönített helyiségembe már a napokban friss halkonzervek bontva egyes darabonként kapható lesz. Rákóczi-uti Csokoládékirály és kávéüzletemet az arra lakók figyelmébe ajánlom.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r. t.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**

legjobb minőségben

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-uton kaphatók.

* **Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerdán: Bánk-bán.

Csütörtökön: Éjjel az erdőn.

Pénteken: Heidelbergi diákélet.

Szombaton: Gül Baba rózsái.

Vasárnap délután: Vörös ördögök.

Vasárnap este: Obrenovics Sándor.

A színészek jó fiúk és kedvesek, megérdemlik, hogy nevéssük őket. Megérdemlik, hogy rajongóik legyenek, akik néha elismételnek tőlük egy mondatot vagy egy ügyes gesztust s a lelkük mélyebb emócióit, az ő mintájukra élnek le. Hisz olyan szerények vagyunk mind: drága butorok között, csilláros lámpák alatt, vázákkal, száz féle apró furesasággal ékes szobában mily keveset élhetünk s ki tud közülünk őszinte szívből egy hosszú, megkönyeztető kacajt — önként végig csinálni? Ki tud elmerülni egy zsongó melódia édes ringatásában, ha csak — emlék az neki? És óh, ki nem tett magának már számadást az életcsalódásairól, hogy ezzel elszálljanak illúziói s — boldogsága. Igazán olyan az életünk, mint egy rossz flóta szagotot sipítása, melyet el elakadó szuszánással nyekegtet az nagy komédiás. Erdélyi Miklós direktor új bérletet hirdet. Negyven ember sóttalan kenyérének kérése ez. Es az a negyven ember még ebből a kenyérből juttat egy cipőnyit a még elhagyottabbaknak, a katonák családjainak. Igazán lehetetlennek tartom, hogy valaki ha teheti, ne hajoljon a szavára, hogy ne igyekezzék azon a sipongó élet-flótán valamit reperálni. Egy kis vigaszt lopni muzsikájába az ő kacagásukkal. Egy kis melegséget lopni a hangjába azzal, hogy most háromszoros jót tettünk: jót magunknak az öröm kereséssel, jót nekik a sóttalan kenyérral s jót azoknak a cipőnyit ajándékkal.

A bérlet rendszere ez: 10 A. B vagy C bérleti előadásra. Nagy páholy 91 kor. 80 fillér. Rendes páholy 76 kor. 50 fillér. Zsölle 18 kor. 36 fillér, Körszék 15 kor. 30 fillér. Támlásszék 12 kor. 24 fillér. Erkély első sor 9 kor. 18 fillér. Bérelni lehet folyó hó 10 étől a színház titkári hivatalában délelőtt 9-12 ig, délután 3-5-ig. A bérleti összeg előre egy összegben fizetendő. (oó.)

Bánk-bán. Klasszikusan szép, magyar, történelmi dráma kerül színre ma este a Szigligeti színházban, amelynek együttese Bánk-bán-t hozza színre teljes új szereposztásban és betanulással. A címszerepet az érdemes művész-színigazgató: Tompa Kálmán fogja játszani.

Éjjel az erdőn. Csütörtökön pompás színművet hoznak színre a társulat tagjai. Műsoron van Az éjjel az er-

dön, amelynek feledhetlen szépségei kétségtelenül ott élnek még a közönség emlékezetében.

A Heidelbergi diákélet. A műsor egyik megkapóan poétikus és regényes meséjű színműve kerül színre pénteken este. A Heidelbergi diákélet, amelynek szereposztása ez alkalommal teljesen új.

Legujabb táviratok.

Varsó bombázása.

Budapest, november 10. (Tud. táv.) Vossische Zeitung jelenti, hogy a német aviatikusok megkezdték és sikerrel folytatják Varsó bombázását.

A győzelmes törökök.

Konstantinápoly, november 10. (Tud. táv.) A török főhadiszállás legujabb jelentése szerint a kaukázusi orosz vereség súlyos veszteségekkel járt az ellenségre és török offenzíva győzelmesen halad előre.

Az egyiptomi bevonulásnál kifejlődött harcban az angoloktól négy ágyut elvettünk.

A M. Kurir konstantinápolyi jelentése szerint a Fekete-tenger partján Batum kikötőjét török hadihajó bombázta.

Illyefalva képviselője.

Budapest, november 10. (Tud. táv.) Az illyefalvai nem rég elhunyt képviselő helyébe ma egyhangulag Majna Miklóst jelölték munkapárti programmal.

A németek harcai.

Berlin, nov. 10. (Tud. táv.) A sajtóbizottság engedélyével: Verdunt és Soisson a németek vehemensen bombázzák. Az Ypres mellett egy vonalon támadnak.

Az orosz hadszíntéren a Wititónál az oroszok támadása összeomlott.

Wekerle a hadikölcsönről.

Budapest nov. 10. Wekerle Sándor, a nagy pénzügyi kapacitás ma az Estben rendkívül meleghangú és az idők szellemében fogant cikket írt a hadikölcsönről, melyet valószínűleg a magyar nemzet, az előkelők és középosztály és szegények egyaránt való becsületbeli ügyének mond.

Török cirkáló ismét elsüllyesztett két orosz hajót.

Bukarest, nov. 10. A „Dimitanateanak” jelentik Konstantinápolyból: Egy török cirkáló szombaton este Szabasztopolnál az orosz „Sándor nagyherceg” hajót fenéke furta. A legénységet és utasokat Konstantinápolyba hozták. A „Jerusalem” hajó — ugylátszik — szintén elsüllyedt, mert vasárnap óta nem válaszol a szikratáviratokra.

Az örménység hűsége.

Konstantinápoly, nov. 10. (Magyar Távirati Iroda.) A „Temps” jelentése, hogy

az örmények között fölkelés tört ki, tendenciózus koholmány. A porta a leghatározottabban cáfolja a híresztelést. Rámutat ezzel kapcsolatban az örmény patriárka magatartására és az örmény sajtóra, amelyekből kitűnik, hogy az örmény nemzet loyális hűséggel viseltetik Törökország iránt és kész minden áldozatra.

IRODALOM

Az „Uj Idők” legutóbbi száma ismét rendkívül érdekes aktuális képeket közöl a világháborúról. A szövegrész magas színvonalon áll. Tartalma a következő: A 42 es mozsarak. Regény. Irta: Krudy Gyula. Egy elkésett lovas. Regényes följegyzések. Irta: Lovik Károly. Reggel. Költemény. Irta: Oláh Gábor. A világ első katonája. Irta: tiszaujhelyi Ujhelyi Péter. A michelsburgi utazás. Elbeszélés. Irta: Bónyi Adorján. Pillanatfelvételek. Postagalambok a háboruban. Szerkesztői üzenetek. Ez Az! Regény. Irta: Szikra.

Az Élet legutóbbi száma következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Színházak. Cyprán. — Egi társadalom. Nagy Lajos. — Dies irae. (Költemény.) Fordította Sik Sándor. — A muzska piap. (Elbeszélés.) Domonkos István. — Haditudósítók hajdan és most. Pásztor József. — Zsoltár. (Költemény.) Schützenberger Lajos. — Németek. (Elbeszélés.) Tanera Károly. — Heti beszélgetés. (Az új sorozás.) Parázs. — Mozgóképek. Szerkesztői üzenetek. A füzetet szebbnél szebb aktuális képek teszik változatosabbá.

Magyar kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Evi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky u. 20. sz.) — Legujabb száma most meg a következő gazdag és változatos tartalommal: Tanulmányok: A hadseregek eltartására. Ujhelyi Péter. — Orosz és angol érdekek ütközése. Ackermann Kálmán. — Konferenciákat az intelligenciának! * * * — Vajdabunyad vára. Divald Kornél. — Még egyszer „Religio populata”. Tárcsa: Magyarország felé. III. Bangha Béla S. J. Pajzs és kard: Levélszekrény 34. A zsaroló papok. Dr. L. M. — Sz. Z., . . . kr. — Akik Istenkáromlással mennek a csatába. — Szemlék és kritikák: Vives János Lajos: Die Erziehung der Christen és: Über die Wissenschaften. Bitter Illés. — René Gillouin; Henri Berson filozófiája. Dr. Kiss Aibin. — Svante Arrhenius. A világegyetem élete és megismerésének története a legrégibb időktől napjainkig. Székely László. — Színház: A gépirókiasszony. Dr. Alszegegy Zolt. Napló: A szeretet hajléka. Samassa Déry Annie. — Egy lenyiel sebesült levele. Bányai Károly. — A Nemzeti színház megnyitása. Kritikus. — Kell e hatósági árszabás? rn. — Schwarz Margitnak r. — Rövid följegyzések.

Népektetés. Folyóirat. 9. szám. Kalocsai. Szerkeszti Dreisziger Ferenc. Előfizetési ára egész évre 4 korona. Az elmélet és gyakorlat e modern folyóiratának jelen száma sokban a háborús világ pedagógiáját érvényesíti. E nemben az első cikkelye: Bertalan Vince: A háború a tanítói érdeklődés szolgálatában e dolgozata és az apró közlemények legtöbbje a háború nevelő erejét teszi tanulmány tárgyává. Többi cikke: Ágner Béla: Foerster pedagógiája. — Váczy István: A gyermekek játékaról. — Dér Ferenc: Egy kis ujjítás az I-ső osztály számtanában. — Szabolovszky István: Gazdasági iskoláinkról. — Gyakorlati lecke: Márton Mátyás. Hit-

tani lecke. — Könyvismertetés. Gazdag ime, ez a szám is, mint az előzők mind s jó tanácsadó az elméletben, a gyakorlatban és a könyvek megválasztásának ajánlásában.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Katonai ruhákat

az összes fegyveresek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltökre állandóan raktáron. Nagyváradi, Szilágyi-Dezsa-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Ágyfelszerelések!

Pokróczok

nagy választékban

Katonáknak 10 százalék engedménnyel

Weisz Kálmán
cégnél.

Nagypiac-tér. 10. Darvassy-ház.
Telefon: 905. sz. Villamos megálló.

Lepedő vásznak!

A Nagyváradi sör

jó és olcsó!

Hasonlítsa össze más sörökkel és **birálja meg**

előítélet nélkül!

meg fog győződni arról, hogy

szükségtelen más sört drágábban vásárolnia

Telefon: gyár 430. sz.,
városi iroda 471. szám.

110498—II. 1914.

Hirdetmény

a házbérvédelem bevallása tárgyában.

A házbéradó az 1915. évre való érvénnyel kivetendő lévén, az ezen kivetés alappól szolgáló házbérvallomási ívek benyújtására a m. kir. pénzügyminiszterium 1914. évi 110.100 szám alatt kiadott rendeletével az 1914. évi november hó 2-től 30-ig terjedő időt tűzte ki.

A házbéradóról szóló 1909. évi VI. tc. 46. §-a értelmében a bevallás annak a községnek előljárásgánál történik, amelynek területén a ház fekszik.

A házbérvédelem bevallására kötelezve van:

- a) a tényleges birtokos, illetőleg vagyonközösség esetén az összes tényleges birtokosok;
- b) a házközösségnél annak feje;
- c) nem önjogi, valamint jogi személyeknél a törvényes képviselő.

Ha a közös tényleges birtokosok közül csak egy adóvallomást, utóbbi az összes tényleges birtokosok meghatalmazottjának tekintendő.

A ház tényleges birtokosa (tulajdonos vagy haszonélvező), illetve a törvényes képviselő, a házbérvallomási ívet meghatalmazott által is kiállíthatja, ennek eljárásért azonban a meghatalmazó anyagilag felelős. A bélyegmentes meghatalmazás kívánatra felmutatandó.

Felhivatnak tehát a vallomáadásra kötelezettek, hogy a házbérvallomási ívet pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki s azt a községi előljárásgánál (városi adóhivatalnál) november hó 2-ikától kezdve legkésőbb november hó 30-ig nyújtsák be.

A bevallás tárgya: a házak évi nyers bérvédelme. Nyers jövedelemnek tekintendő együttvéve mindaz, amit a bérlő a bérlettárgy használata fejében a bevallás időpontjában ellenértékül fizet, illetőleg teljesíteni tartozik.

Íde számítandók különösen:

1. a szoros értelemben vett lakbér;

2. a természetbeni szolgáltatások, a tulajdonos helyett fizetett kárbiztosítási díjak, állami, helyhatósági s egyéb adók, azoknak az összegeknek kivételével, melyeket a bérlő községi adó fejében házbérfillérek elnevezése alatt vagy más községi lakásadó címén fizet, ha a bérbeadó ezeket az összegeket elkülönítve mutatja ki vagy bérvallomásban oda nyilatkozik, hogy a mellékjárulékaival együtt bevallott nyers jövedelemben a házbérfillérek már befoglatottnak;

3. azok az összegek, melyeket bérbeadónak a bérlő háztartása keretében vízvezeték, éjjeli világítás, személtárolás és más ilyenmű mellékköltségek címén fizet, ide nem értve a ház gondozásával megbízott egyénnek a bérlők részéről külön fizetett, akár előre meghatározott járandóságokat, továbbá a lakás világításért és fűtésért külön megállapított összegeket, végül a bérlő, mint üzlettulajdonos által üzlete céljára felhasznált víz után fizetett vízvezetési díjakat;

4. azok az összegek, melyeket a bérlő a bérbevett ház, vagy lakrészek állandó átalakításának vagy karbafelújításának költsége fejében a bérbeadó beleegyezésével sajátjából oly feltétel alatt előlegezett, hogy a költség visszatérüléséig készpénzben aránylag csekélyebb összegű lakbért tartozzék fizetni. Ha a költség visszatérítése a szerződő felek által több évre osztott fel, a költségeknek csak ama része számítandó a nyers jövedelemhez, mely a megállapított felosztás szerint az illető évre esik.

Általános házbéradó alá eső helyeken a házbirtokos által használt vagy másnak ingyen átengedett épületeknek illetve épületrészeknek nyers házbérvédelme gyanánt a bérbeadás esetén elérhető haszonértékét (bérértékét), az üresen álló lakásoknál pedig az előző évi adólapot kell bevallani.

Üzletfelszereléssel, földbirtokkal, házikerttel vagy egyéb dolgokkal és jogokkal együtt bérbeadott házaknál vagy lakrészeknél nyers jövedelemnek az az összeg vallandó be, mely házbér címén a bérszerződésben külön kitüntette van.

Butorzzattal együtt bérbeadott lakrészek bérvédelmét minden levonás nélkül kell bevallani, amelyből azonban a butorzzat felhasználása fejében 30% ot a kivétő közegek fognak leszámítani.

A bérlők a vallomási íven bizonyítják a vallomás helyességét, nevének a vallomáadásra kötelezett felhívása folytán a megfelelő rovatba történt bejegyzése által. Ez a bejegyzés a bérszeg beírása előtt tilos.

A felek a házbérvallomások beadásáról elismervényt kérhetnek.

Aki vallomását a kiűzött időben be nem adja, abban az esetben:

a) ha a megállapított adólap 1000 koronát nem halad meg, a kivetés során megállapított házbéradónak 1% -át, illetőleg ha a részére szabályszerűen kézbesített és a vallomás benyújtására szóló felhívás vételétől számított 8 nap alatt sem adja be vallomását, további 4% -át fizeti pótlás fejében.

b) ha pedig a megállapított adólap 1000 koronát nem halad meg, a kivetés során megállapított házbéradónak 5% -át, illetőleg ha a részére szabályszerűen kézbesített és a vallomás benyújtására szóló felhívás vételétől számított 8 nap alatt sem adja be vallomását, az adónak további 25% -át fizeti pótlék fejében. (Az 1909. évi VI. tc. 48. §-a, illetőleg az 1912. évi LIII. tc. 39. §.)

Ha a vallomáadásra kötelezett a vallomási ívet a bérszegnek beírása előtt iratja alá bérlőjével, annyiszor büntetendő 5—200 koronáig terjedő rendbírsággal, ahány bérlőjénél ezt elkövette. Hasonló rendbírság alá esik a bérlő is, ha a vallomási ív aláírását elfogadható ok nélkül megtagadja. (1909. évi VI. tc. 50. §-a.)

Bíróilag büntetendő, vagyis jövedéki büntető eljárás alá eső kihágást követ el a tényleges birtokos vagy annak törvényes képviselője, ha a házbérvédelemre vonatkozó vallomási ívben adóköteles jövedelmet szándékosan elhallgat, vagy abban tudva, valótlan vagy szándékos félrevezetésre irányuló nyilatkozatot tesz, mely az adó megrövidítésére alkalmas. Ha ennek a kihágásnak elkövetésében a bérlő is szándékosan részt vesz, ez a tettessel egyenlően büntetendő.

Tájékoztatásul szolgáljon végül, hogy a vallomáadásra kötelezettek a bevallás kötelezettsége alól nem menti fel az a körülmény, hogy a vallomási ív részére hivatalból kézbesítve nem lett.

Ha a vallomás adására kötelezett a vallomási ívet kiállítani nem tudná, vagy hadbavonulása folytán ezt nem tehetné a községi vagy városi közegek (jegyzők városi adóhivatalok) kötelesek a vallomási ív kiállításánál hivatalból díjtalanul segídezni, illetőleg a tollba mondott vallomás alapján a vallomási ívet a fél nevében kitölteni s ennek megtörténtét hivatalból igazolni. Ugyanezt az eljárást kell követni ab-

ban az esetben, ha a bérlők a vallomási ívet szabályszerűen kiállítják, de a hadba vonult vallomáadásra kötelezett fél azt alá nem írhatja. A segédkezés megtagadása — a községek kezeléséről szóló 1909. évi XI. tc. 102. §-a, 1913. 50.000 sz. hiv. összeállítás 197. § d) pontja értelmében minden egyes esetben 5—50 koronáig terjedhető bírsággal büntethető.

Kelt Nagyváradon, 1914. október hó.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.

Cement, cementcsövek, fedélem, gipsz,

csatornázás

ismert jó minőségben.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

Telefon 969.

Telefon 969.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.
Nagyvárad, Bémer-tér 4.

A kibocsátandó 6% -ot kamatozó új hűdikölcsön kötvényekre jegyzéseket az eredeti feltételek mellett elfogad, továbbá a 4% os magyar korona járadék 1914. december 1-én esedékes szelvényeit már november 20-tól kezdve költségmentesen beváltja az

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Félix-Gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb hévíz forrása, víz hőfoka 49° 17 millió liter víz napi mennyiség.

Gyógyjavallatok: **köszvény, rheuma minden formája, ischiás, izmádományok, csontbetegségek és sérülések, női ivarszervek különböző megbetegedései ellen.**

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan a páratlanul hatásos Félix-gyógyfürdő gyógyforrásait.

Curtaxe nincs, prospektust készséggel küld az igazgatóság. A megsebesült és megbetegedett katonák egészségének helyreállítása legelőbb esetben kívánatosá teszi a kénes meleg hévíz gyógyfürdő használatát. Hogy a sebesültek és más betegek a kénes meleg gyógyfürdőt könnyűszerrel és julányosan megszerezhessék, a következő ajánlatot tesszük:

Tiszt urak részére szoba, fűtés, világítás, egy tükör- vagy kádfürdő pakolással, reggeli kávé vagy tea süteménnyel, déli étkezés három fogás, esti pedig két fogás, délben és este kenyér, naponta 7 koronába kerül.

A fürdőbe vezető folyosók állandóan fűtve vannak s meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Legénység részére szoba, három, esetleg négy személy részére, fűtés, világítás, naponta egy tükör-fürdő, reggel fél liter forralt tej, 20 deka kenyér, délben leves, főzelek, sült vagy főtt hus feltéttel, 20 deka kenyér, este főzelek sült hússal vagy fél liter forralt tej és 20 deka kenyér, naponként és személyenként 3 kor. 50 fillér.

6 személyvonat érkezik naponta a Félix-fürdő állomására. Állandó posta és interurbán telefon a fürdőtelepen.

Félix-fürdő Igazgatósága.